

Кабінет нової німецькомовної книги

Наталія Ясінська

*головний бібліотекар кабінету нової німецькомовної книги
ЛННБУ ім. В. Стефаника*

Петро Тимняк

*головний бібліотекар Німецького читального залу кабінету нової
німецькомовної книги ЛННБУ ім. В. Стефаника*

Олександра Біда

*провідний бібліотекар Австрійської бібліотеки кабінету нової
німецькомовної книги ЛННБУ ім. В. Стефаника*

Досліджуються передумови створення та діяльність кабінету нової німецькомовної книги при ЛННБУ ім. В. Стефаника, спрямовану на популяризацію німецькомовної літератури.

Ключові слова: *Австрійська бібліотека, кабінет, німецькомовна література, виставка.*

The activity of the Department of new German book of V. Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine since it was established till the present time is researched. The basis of research is documentary materials stored in V. Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine. Background of establishment of the Department is substantiated; working process and activity directed at German literature popularization are determined.

Keywords: *Austrian library, cabinet, German literature, exhibition.*

Исследуются предпосылки создания и деятельность кабинета новой немецкоязычной книги при ЛННБУ им. В. Стефаника, направленную на популяризацию немецкоязычной литературы.

Ключевые слова: *Австрийская библиотека, кабинет, немецкоязычная литература, выставка.*

Багаторічна історія Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, її минуле й сьогоднішня — це яскравий приклад служіння потребам суспільства, сприяння розвитку науки, освіти, культури, вагома складова вітчизняного бібліотекознавства

© Ясінська Н., 2010

© Тимняк П., 2010

© Біда О., 2010

та книгознавства. Кабінет нової німецькомовної книги: Австрійська бібліотека разом з німецьким читальним залом Гете-Інституту — невелика складова частинка Бібліотеки.

1 жовтня 1992 р. при відділі Рідкісної книги Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України створений сектор «Австрійська бібліотека», де було введено дві посади: завідувач сектору і головний бібліотекар [12, арк. 125].

3 жовтня відбулася презентація Австрійської бібліотеки у приміщенні філії бібліотеки на вул. Лисенка, 14.

Відкриття Австрійської бібліотеки у Львові вшанував своєю присутністю тогочасний віце-канцлер Австрійської республіки Ергард Бузек, були запрошені члени уряду Австрії та України, представники Президії АН України, працівники науки і культури обох сторін, численні гості [13, арк. 127].

Відкриттю Австрійської бібліотеки у Львові передували важливі історичні події. У 1989 р. Міністерство закордонних справ Австрії розпочало програму створення бібліотек у посткомуністичних країнах.

9 червня 1992 р. у багатій традиціями домівці св. Варвари у Відні відбулося зібрання 20 представників української громади в Австрії, на якому було засновано нову організацію — Австрійсько-Українське товариство (АУТ) [35, с. 3-4].

Після здобуття Україною в 1991 р. незалежності і відновлення дипломатичних відносин між Австрією та Україною виникла необхідність у створенні товариства дружби, яке розвивало та підтримувало б уже протягом століть існуючі стосунки та історичні зв'язки між двома державами в галузі політики, науки, культури та релігії. Спільними зусиллями Міністерства зовнішніх справ Австрії та Австрійсько-українського товариства, за домовленістю з дирекцією ЛНБ ім. В. Стефаника, був підписаний договір про створення Австрійської бібліотеки у Львові, яка була першою в Україні і тринадцятою в Європі та Азії. На сьогодні їх налічується 54 у 23 країнах світу. В Україні зараз є п'ять Австрійських бібліотек: у Києві — при Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, у Чернівцях — при Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича, у Харкові — при Державній науковій бібліотеці ім. В. Короленка, у Дрогобичі — при Державному педагогічному університеті [1, с. 86-87].

Першим і найголовнішим завданням Австрійської бібліотеки у Львові є обслуговування читачів, поповнення і збереження книжкового фонду, врахування запитів читачів при замовленні книг до бібліотеки. Крім того, поширення інформації про наукове і культурне життя Австрії, проведення у бібліотеці різноманітних заходів: курсів німецької мови з елементами краєзнавства, іспиту на отримання Австрійського мовного диплома, наукових семінарів, дотичних до австрійської тематики, презентації книг (тематика-*Austriaca*), концертів австрійської музики, літературних вечорів, зустрічей з діячами австрійської культури і науки. Відкриття Австрійської бібліотеки у Львові посприяло поживленню перекладацького руху, дослідженню австрійської літератури українськими германістами.

У читальному залі є вільний доступ до колекції австрійської літератури. Для читачів представлено понад 8 000 од. зб.: літературу довідкового та інформаційного характеру, а також художні твори австрійських авторів, зокрема повні збірки Й. Рота, А. Шніцлера, А. Цвейга, Ф. Кафки, Р. Музіля, Г. Додерера, Р. М. Рільке, П. Целяна, І. Бахман та ін.; праці з філософії — З. Фрейда, А. Адлера, Л. Вітгенштайна, К. Поппера та В. Франкля; а також мистецькі видання та австрійська періодика (журнали «Anzeiger», «Buehne», «Buchkultur», «Literatur und Kritik», «Profil», «Musikzeit», «Manuskripte», «Zaunkoenig» та ін., щоденна газета «Die Presse»), аудіо- та відеоматеріали; подаровані енциклопедичні словники, бібліографічні видання, книги та журнали, що висвітлюють українсько-австрійські взаємини.

Австрійська бібліотека має свій персональний сайт на вебсторінці Австрійських бібліотек, який створило Федеральне міністерство Європейських та міжнародних зв'язків (електронна адреса: www.oesterreich-bibliotheken.at), де також подається інформація про події та заходи, що відбуваються в Австрійській бібліотеці. Каталог Австрійської бібліотеки долучено до загального каталогу ЛННБУ ім. В. Стефаника.

У 1992 р. на кошти австрійської сторони реконструювали та відремонтували приміщення на третьому поверсі (вул. Лисенка, 14), де й розмістився сектор «Австрійської книги», завідувач І. І. Герасим [21, арк. 40-65].

На початку 1993 р. завідувач відділу Рідкісної книги (далі — РК) О. М. Колосовська розробила «Положення про сектор Австрійської книги». 14 січня 1993 р. на посаду головного бібліотекаря сектору Австрійської книги була прийнята Л.О. Грищенко — спеціаліст з романо-германської мови і літератури [23, арк. 233-243].

25 листопада 1993 р. у зв'язку з організацією роботи кабінету німецької книги та з метою безперебійного та якісного обслуговування читачів у відділі Рідкісної книги створили сектор «Німецькомовної літератури», до якого ввійшов «Кабінет австрійської книги». Очолив сектор І. І. Герасим [14, арк. 153].

1 грудня цього ж року створили тимчасову групу з п'яти осіб для каталогізації, опрацювання і систематизації літератури, призначеної для кабінету німецькомовної книги, а також для оперативної підготовки читального залу до відкриття. До складу групи ввійшли кращі спеціалісти бібліотеки: К. Г. Виноградова — завідувач сектору РК, І. І. Герасим — завідувач сектору РК, Л. О. Грищенко — головний бібліотекар РК, М. С. Змисла — головний бібліотекар Обмінно-резервного фонду (далі ОРФ), Н.М. Мелешко — завідувач сектору ОРФ. З відділів систематизації та автоматизації призначили консультантів для надання практичної допомоги цій групі [15, арк. 155].

9 березня 1994 р. директор бібліотеки підписав наказ про відкриття сектору Німецької книги як структурного підрозділу відділу РК [16, арк. 32].

Німецький читальний зал, який входить до складу кабінету нової німецькомовної літератури, є доволі «молодою» одиницею у структурі ЛННБУ ім. В. Стефаника. Угоду про відкриття Німецького читального залу між ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України та Гете-Інститутом (Мюнхен, ФРН) було підписано 10 вересня 1993 р., а урочисте відкриття цього залу відбулося 22 березня 1994 р.

Ініціатором відкриття такого читального залу були німецькі партнери, оскільки потреба у німецькій літературі та інформації про Німеччину у деяких регіонах світу була та є надзвичайно велика і вже давно не може бути задоволена через бібліотеки та інформаційні центри при інститутах ім. Гете.

Початком втілення цієї ідеї були 90-ті роки ХХ ст., коли Інститут ім. Гете вирішив створити мережу німецьких читальних залів у Центральній та Південно-Східній Європі. Це стало можливим

завдяки тісній співпраці з партнерами на місцях та фінансовій підтримці уряду ФРН, що сприяло поширенню інформації про культурно-суспільне життя у Німеччині, а також — процесу двостороннього порозуміння, тому цілком свідомо німецькі читальні зали відкривалися при місцевих бібліотеках, які добре функціонували. Вони надавали для читального залу приміщення у своїй бібліотечній структурі та персонал із знанням німецької мови. Інститут ім. Гете зобов'язувався щорічно оновлювати та актуалізовувати інформаційні документи, технічно забезпечувати та сприяти у підвищенні кваліфікації працівників німецьких читальних залів. Тепер у світі нараховується 57 німецьких читальних залів.

Першим в Україні Німецький читальний зал був відкритий у Львові. Як функціональна одиниця він є автономною структурою і належить до мережі німецьких читальних залів в Україні, де діють 4 читальні зали — у Львові, Харкові, Донецьку та Одесі та інформаційний центр і бібліотека при Інституті ім. Гете у Києві. Тут зберігається література з філософії, психології, економіки, менеджменту, права, мовознавства, екології, мистецтва, історії, географії, архітектури й дизайну тощо. Дещо менше видань технічних і природознавчих, але у фонді читального залу можна знайти сучасну довідкову літературу і з цих напрямів науки. Характерною ознакою для фонду Німецького читального залу є спрямованість на сьогодення.

Тепер фонд Німецького читального залу налічує 4 731 од. носіїв інформації, більшу частину якого становлять друковані видання гуманітарного спрямування. У читальному залі є велика відеотека, близько 500 фільмів на відеокасетах і DVD та інші носії інформації. Також Німецький читальний зал отримує періодичні видання: дві щотижневі газети «Die Zeit» та «Das Parlament» та понад 23 журнали, такі як: «Blickpunkt Bundestag», «Brigitte», «DBZ», «Deutschland», «Film», «Fokus», «Foto Magazin», «Fremdsprache Deutsch», «Geo», «Informationen zur politischen Bildung», «Kulturaustausch», «Kunstforum», «Lettre», «Literaturen», «Das Magazin des Kulturbundes», «Neon», «Osteuropa», «Pädagogik», «Psychologie heute», «Schöner Wohnen», «Der Spiegel», «Wirtschafts Woche».

З відкриттям Німецького читального залу суттєво збільшилася кількість читачів і книговидач. Усі друковані документи, за винятком довідкової літератури, видаються на абонемент.

Основними читачами Німецького читального залу у Львові є студенти, вчителі німецької мови та ті, хто цікавиться Німеччиною чи бажає покращити свої знання німецької мови. Серед студентів можна виділити три основні групи — це: студенти-германісти, правники та економісти з багатьох львівських вищих навчальних закладів. За більш як 15 років існування Німецького читального залу до нього записалося 3 237 читачів, на абонемент видано понад 25 000 од. зб., що для такого порівняно невеликого фонду є непоганим результатом.

Німецький читальний зал не обмежується лише бібліотечною діяльністю. Він став місцем зустрічей учителів та викладачів німецької мови та літератури, перекладачів, у приміщенні читального залу неодноразово проводилися презентації, всеукраїнські та міжнародні конференції, семінари та практичні семінари, фотовиставки, концерти тощо. За доволі короткий час існування цього залу деякі заходи проводяться регулярно протягом декількох років. Серед позапланових заходів, які було проведено у читальному залі, у першу чергу хотілося б згадати такі: зустрічі викладачів німецької мови та літератури, практичні семінари для професійних та молодих перекладачів сучасної німецької прози та драматичних творів з німецької мови українською за сприяння та фінансової підтримки Інституту ім. Гете у Києві та вечори фільмів, на яких лектори з Німеччини, Австрії, фундації Роберта Боша, служби академічних обмінів Німеччини (DAAD), німецької спільноти у Львові та інші показували сучасні німецькі фільми для широкого загалу мовою оригіналу.

31 жовтня 1995 р. на підставі рішення науково-методичної Ради прийнято до виконання наказ директора бібліотеки про виведення із сектору Німецької літератури посади завідувача сектору і введення посади головного бібліотекаря [17, арк. 114]. Згідно з наказом із структури відділу РК був виведений сектор Німецькомовної літератури та створений самостійний підрозділ — кабінет нової німецькомовної книги (КННК) з двома штатними одиницями: головний бібліотекар з обов'язками завідувача кабінету та головний бібліотекар [18, арк. 127].

У 1995 р. проводилась робота з вдосконалення організації фондів нової німецькомовної книги, розставлялася австрійська колекція у систематичному порядку згідно з вимогами партнерів.

Організовувалися алфавітні та систематичні каталоги, а також створювалась їхня електронна версія [29, арк. 10].

З 1996 р. КННК працює як самостійна структурна одиниця ЛНБ ім. В. Стефаніка [9, арк. 7]. Робота кабінету спрямовувалася на задоволення читачьких потреб у німецькомовних книгах. Великою популярністю користувалися періодичні видання, які регулярно надходили з Австрії та Німеччини.

На прохання Гете-Інституту — партнера німецького читального залу та Австрійського інституту Східної і Південно-Східної Європи — партнера Австрійської бібліотеки, до кабінету можуть записатися і студенти перших курсів вищих навчальних закладів. Усі читачі ЛННБУ ім. В. Стефаніка мають можливість користуватися абонементом кабінету.

Австрійський Інститут Східної і Південно-Східної Європи щорічно організовує трьохмісячні курси німецької мови, згодом вони почали проводитися двічі на рік по два місяці. Після здачі екзамену видається Австрійський державний диплом німецької мови ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom), який визнають німецькомовні країни (Австрія, Німеччина та Швейцарія). Цей іспит проводиться лише у Львові.

З 1 квітня 1996 р. штат кабінету збільшився. Так, на 0,5 окладу прийняли бібліотекаря II категорії Зуб Стефанію Іванівну [24, арк. 127-178].

У серпні 1997 р. Л. О. Грищенко звільнилася, і за контрактом на посаду провідного бібліотекаря прийнято О. Л. Семотюка.

Важливим моментом у роботі КННК цього періоду стало замовлення книг з Німеччини та Австрії на конкретні побажання читачів. Тобто, на Бібліотеку ту чи іншу книгу можна замовити та отримати протягом 4-6 місяців (це стосується книг, анонсованих у видавничих планах німецькомовних видавництв).

Для покращання роботи КННК у 1997 р. німецький читальний зал перемістився у більше приміщення.

Протягом року кабінет двічі відвідували представники Гете-інституту, а також представники організацій і установ Відня, які опікуються Австрійською бібліотекою у Львові. Візити партнерів із Німеччини та Австрії мали позитивне значення для обміну думками про роботу кабінету, визначення перспектив розвитку Австрійської бібліотеки та Німецького читального залу. Як результат — німецький

читальний зал отримав нову організаційну техніку: комп'ютер, відеопроектор із можливістю проектування фільмів на великий екран.

У зв'язку із закінченням дії договору, О. Л. Семотюк 2 травня 1998 р. звільнився з посади бібліотекаря КННК. З 15 липня на цю посаду було зараховано П. М. Тимняка [19, арк. 31].

У травні цього ж року на посаду головного бібліотекаря прийнято завідувача кабінету О. І. Герасима [22, арк. 83-115].

Крім виконання бібліотечних процесів, працівники кабінету займалися ще й науковою роботою, зокрема І. І. Герасим [2; 3; 6; 7], Л. О. Грищенко [5], О. Л. Семотюк [30], О. І. Герасим [4], П. М. Тимняк [31; 32; 33; 34] друкували наукові статті у збірниках наукових праць.

У 2000 р. німецький читальний зал із консультаційним візитом відвідала директор бібліотеки Гете-Інституту в Києві п. Евелін Мехтольд. Цей візит допоміг вирішити деякі проблеми в роботі німецького читального залу, було обговорено плани його розбудови і розвитку, проведено підвищення кваліфікаційного рівня працівників. У вересні з дружнім візитом перебувала культура-таше Відня магістр Р. Гетценгрубер. Вона обговорила з працівниками Австрійської бібліотеки подальші плани роботи.

Австрійські партнери виділили кошти на проведення окремої телефонної лінії та мережі Інтернет у КННК. До бібліотечної роботи було задіяно нову техніку. Разом з відділом автоматизації було інстальовано каталог німецького читального залу. У 2004 р. створена електронна версія каталогу Австрійської бібліотеки [28, арк. 8].

У лютому 2005 р., у зв'язку з тривалою хворобою С. І. Зуб та звільненням О. І. Герасима, до кабінету на посаду головного бібліотекаря було прийнято Н. Ю. Ясінську та на посаду провідного бібліотекаря О.М. Біду. Цього ж року оформлено інвентарну книгу на фонд Австрійської бібліотеки та книгу сумарного обліку її фонду, до якої внесені записи від початку її створення. У кабінеті проведена документальна звірка фонду, і весь фонд Австрійської бібліотеки було систематизовано за УДК. З метою впорядкування фонду почали писати та наклеювати ярлики на кожне видання. На ярлику містяться основні відомості про книгу: її систематичний номер за децимальною класифікацією, електронний номер та шифр. Не витягуючи книгу з полиці, ми бачимо всі її дані. Книжковий фонд розставлений за децимальною

класифікацією, стелажі оформлені написами, а книжковий фонд — поличковими роздільниками.

Були затверджені норми на процеси роботи КННК, які ввійшли у другий збірник «Норми на основні процеси бібліотечно-бібліографічної діяльності ЛНБ» [20, с. 61-70].

П. М. Тимняк зробив описи періодичних українських німецькомовних видань з Національної бібліографії: часопис «Ukrainische Rundschau» та «Опис X-Strahlen» за 2005 р. [10, арк. 8] та «Bukowiner pädagogische Blätter» за 2006 р. [11, арк. 9].

У 2006 р. австрійські партнери подарували кабінету 16 стелажів. Працівники перемістили і впорядкували фонд Австрійської бібліотеки ще в одному читальному залі. Н. Ю. Ясінська переглянула та зробила зміни і доповнення до «Інструкції про порядок обслуговування читачів у КННК» та до «Правил користування фондами кабінету нової німецькомовної книги при ЛНБ ім. Стефаніка НАН України».

У 2007 р. Німецький читальний зал пройшов обов'язкову аудиторську перевірку, яка з 2006 р. проводиться в усіх Німецьких читальних залах Східної Європи та Центральної Азії. Перевірка засвідчила, що дотримані всі передумови для подальшої підтримки Гете-Інститутом Німецького читального залу у Львові.

За останні три роки фонд Австрійської бібліотеки та Німецького читального залу суттєво зріс і становить більше 12 тис. од. зб. Було проведено штрихкодування фонду у форматі MARC-21 в системі Alerph. Крім упорядкування фонду та обслуговування читачів, працівники КННК провели чимало культурно-масових заходів.

Так, у 1994 р. (4-7 вересня) у Чернівцях відбувся Міжнародний симпозіум «Буковина в період 1775–1918 рр.», який організували Центр Буковинознавства при Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича та Львівська філія Австрійського інституту Східної та Південно-Східної Європи. На симпозіумі І. Герасим виголосив доповідь на тему: «Австрійська бібліотека у Львові — проблеми та перспективи».

15 грудня цього ж року в Австрійській бібліотеці проведений науково-теоретичний семінар з питань книгознавства та бібліотекознавства, який організувала ЛНБ ім. В. Стефаніка. І. Герасим виступив з доповіддю «Австрійські та німецькі бібліотеки у Львові — проблеми та перспективи», а Л. Грищенко — «Україніка

в сучасних німецькомовних виданнях» (за матеріалами ЛНБ ім. В. Стефаника).

Працівники КННК взяли участь у підготовці «святочної академії» та організації виставки до ювілею Ю. Кульчицького.

У 1995 р. в Австрійській бібліотеці проводилися виставки довідкових видань з фонду кабінету, організаторами якої були І. І. Герасим та Л. О. Грищенко, а також семінари на теми: «Жіноча німецькомовна література ХХ ст. в загальнонімецькому літературному процесі. Проблеми та методи дослідження» та «Матеріали до вивчення німецької мови і методи їх ефективного використання».

Для ознайомлення з роботою австрійських бібліотек та налагодження відносин у розвитку культурно-просвітницької діяльності між ЛНБ ім. В. Стефаника (зокрема кабінетом нової німецькомовної книги) та бібліотеками Австрії І. І. Герасим із службовим візитом відвідав Австрію.

На початку 1998 р. за сприяння австрійських партнерів та при підтримці дирекції ЛНБ ім. В. Стефаника приміщення Австрійської бібліотеки було переобладнане й устатковане сучасними технічними засобами (друкарською машинкою, ксерокопіювальним апаратом, комп'ютерами, принтером). Цього ж року запроваджено і регулярно проводилися засідання вчителів шкіл із викладанням предметів німецькою мовою, під час яких обговорювалося пропагування культури та історії Австрії та Німеччини на уроках німецької мови.

27-28 листопада 1998 р. у КННК була проведена конференція «Українська періодика: історія і сучасність». Робота однієї з секцій була присвячена історії періодичних видань у Галичині за часів Австро-Угорської (Кайзерівської) монархії.

Протягом 1999 р. налагоджена співпраця Австрійської бібліотеки з Українсько-австрійським центром співробітництва у сфері науки та культури, що був створений у 1998 р. при Львівському національному університеті ім. І. Франка. Центр ставив собі за мету не тільки тісно співпрацювати з Австрійськими бібліотеками в Україні, але й надавати консультації та допомогу в організації наукових та культурних заходів.

У жовтні 2000 р. О. І. Герасим брав участь у нараді працівників Австрійських бібліотек України (м. Харків), у вересні П. М. Тимняк — у семінарі з підвищення кваліфікації для працівників Австрійських

бібліотек (м. Лінц, Австрія) та у жовтні — у конференції на тему: «Фонди сучасної бібліотеки: українське та німецьке бачення» (м. Київ), а в грудні — в семінарі «Від бібліотеки до інфотеки» (м. Київ).

У 2000 р. у приміщенні Австрійської бібліотеки були організовані книжкові виставки: «Українські друки у Відні», «Українська *austriaca*», «Австрійська *ucrainica*», «До лекції професора Лізманна», «Естетика в Австрії». За участі Українсько-австрійського центру співробітництва у сфері науки і культури надавалася найновіша інформація про можливості навчання в Австрії.

У 2001 р. в Австрійській бібліотеці відбулася презентація літературно-мистецького часопису «*Lichtungen*» з участю Л. Цибенко (співробітник Українсько-австрійського центру у Львові) та А. Капелера (директор Австрійського інституту Східно-Європейських досліджень у Відні). Тоді ж було представлено монографію Вероніки Вендланд «Русофіли в Галичині: Українські консерватори між Австрією й Росією» («*Die Russophilen in Galizien*»).

Цікавими були зустрічі із австрійською письменницею К. Ердгайм та поетичний вечір з К. Льюїдлем.

Цього ж року в Австрійській бібліотеці було проведено конференцію «Бібліологічні вісті в контексті української книгознавчої періодики 20–30-х рр. ХХ ст.» та конференцію, присвячену пам'яті видатного етномузиколога В. Гошовського.

На початку 2002 р., за ініціативи методиста міського інформаційного методичного центру Г. Сахарути, була проведена нарада вчителів німецької мови середніх шкіл Львова, яка розпочалася з інформаційної лекції керівника Українсько-австрійського центру співробітництва у сфері науки та культури, культурного аташе з питань науки та освіти п. Адреса Веннінгера. Згодом відбулася презентація книги Т. Гавриліва «Знаки часу».

Під час святкування 10-річчя заснування Австрійської бібліотеки відбувся концерт з творів Вольфганга Амадея Моцарта за участю студентів ЛДМА ім. М. Лисенка та Львівського Моцартівського Товариства. У співпраці з членом Асоціації українських письменників Н. Гончаром проводилися поетичні читання та виставка пам'яті Крістіана Льюїдля, а також за підтримки Бюро українсько-австрійської кооперації — презентація книги С. Пахолківа «Емансипація через освіту: розвиток і суспільна роль української інтелігенції у Габсбурзькій Галичині (1890–1914 рр.)».

Організовувалися постійно діючі книжкові виставки — «Українські книги, видані за сприяння австрійських інституцій», «Експресіонізм у художній літературі та малярстві», «Німецькомовна ucraïnica» і «Україномовна austria» у фондах КННК.

У 2003 р. відбулася презентація перекладу роману австрійської письменниці Іргеборг Бахман «Маліна» за участю студентів вищих навчальних закладів та автора перекладу Л. Цибенко.

Спільно з Українсько-австрійським центром співробітництва у сфері науки та культури в Австрійській бібліотеці були проведені поетичні читання, на які запрошувалися сучасні австрійські автори — Ева Ляубінгер та Вальтер Місс.

У 2004 р. в Австрійській бібліотеці були проведені такі заходи: 14 квітня проф. Губер (Відень) виступив з лекцією на тему «Грані австрійської культури»; 23 квітня відбувся мистецький вечір на тему: «Віденські враження — екскурс по сучасному Відню» та «Диригент Герберт фон Караян життя та професійний шлях»; 27 травня лектор з Інституту післядипломної освіти у Відні Йозеф Зуппан брав участь у літературних читаннях; 22 жовтня була проведена конференція «Адам Вандрушка — історик та державний діяч», присвячена австрійському історика, який народився у Львові; 3-4 листопада спільно з Бюро українсько-австрійської кооперації була проведена конференція «Георг Тракль — видатний австрійський письменник» [25, *арк. 11*].

Протягом 2005 р. проводилися засідання Львівського методичного об'єднання вчителів вищих навчальних закладів, презентація книги Альфреда Прітца та Елізабет Викукаль «Груповий психоаналіз: Теорія. Техніка. Застосування», в якій відомі європейські групові аналітики роз'яснюють теоретичний і практичний фундаменти групового психоаналізу. На презентації була присутня делегація групових аналітиків з Австрії та Німеччини, що започаткували розвиток психоаналізу в Україні на чолі з проф. д-ром Олександром Фільцом [26, *арк. 12*].

2006 р. був проголошений «роком Моцарта», і в приміщенні кабінету проводилися концерти австрійської музики за участю студентів Львівської консерваторії ім. М. Лисенка та членів Клубу шанувальників Моцарта [27, *арк. 13-16*].

1-2 червня при підтримці Австрійсько-українського бюро кооперації було організовано семінар «На кордоні міста — кордон держави», за участю австрійського історика А. Каппелера.

Цікавою була презентація поетичної збірки австрійського автора Людвіга Легге «Мозаїка», яка супроводжувалася музичним акомпанементом Росвіти Ауленкамп.

Протягом року, щовівторка, лектор Австрійського бюро кооперації Гільдегард Кайнцбауер проводив засідання майстерні художнього слова, яка створена для того, щоб германісти та всі, хто цікавиться німецькою мовою, могли повправлятися у творчому написанні текстів німецькою мовою. Під час засідань учні, студенти та викладачі працювали над літературними німецькомовними текстами. Фотографії, картини, сцени з фільмів, специфічні сценарії або ж теми — ліричні форми, жанри стають стимулом та поштовхом для роботи над певними проектами, результати яких презентувалися під час публічного читання. Зокрема, учасники майстерні художнього слова ознайомилися з австрійською літературою ХХ ст. на прикладі літературного добробку Пауля Целяна та Рози Ауслендер.

29 вересня — 1 жовтня 2006 р. проведено конференцію, присвячену творчості Йозефа Рота, яку організувало Українсько-австрійське бюро кооперації. Під час конференції проводилася книжкова виставка його творів.

У 2007 р. Австрійська бібліотека при підтримці Українсько-австрійського центру співробітництва у сфері науки та культури представляла стенд з австрійською дитячою літературою на Львівському дитячому книжковому форумі.

2007 рік розпочався з авторських читань та майстерні художнього слова з австрійським письменником Ервіном Айнцінгером. У травні цього ж року Австрійська бібліотека спільно з лекторами з Австрії проводила семінар для вчителів та методистів спеціалізованих німецьких шкіл з викладанням деяких предметів німецькою мовою «Австрія та її федеральні землі в регіональному контексті». В першій частині семінару розглядалися методи, з допомогою яких можна презентувати історію, політику, мову більшості та мову меншин, а також регіональні австрійські варіанти, мультикультури та сусідські відносини. Окремо розглядався Відень і федеральні землі в музиці, а також методика застосування музики у проведенні уроків з краєзнавства. Друга частина семінару була спланована як майстерня для вивчення здатності учасників семінару прорекламувати окремо вибраний регіон.

18 грудня відбулося святкове засідання, присвячене 15-річному ювілею Австрійської бібліотеки, в якому взяли участь Л. Крушельницька, С. Костюк, О. Герасим, Л. Цибенко та ін. Ця подія була висвітлена у статті Л. Мельник «Ювілей бібліотеки», яка була опублікована у «Львівській газеті» у 2007 р. та на інтернет-сайті (zik.com.ua).

У 2008 р. проводилися Дні Відня у Львові, під час яких була можливість ознайомитися із сучасною літературою Австрії, відвідати театральні вистави, художні виставки та фотовиставки, концерти. Австрійська бібліотека за підтримки Українсько-австрійського центру співробітництва у сфері науки та культури представляла виставку австрійської літератури на Львівському книжковому форумі (11-14 вересня).

Австрійську бібліотеку також відвідали учасники міжнародного семінару «Література Галичини та Буковини після 1918 р.», організованого за сприяння Міністерства зовнішніх зв'язків Австрії на чолі з її регіональним радником Крістіною Доллінгер, що прибули до Львова на святкування Днів Відня з 12 країн, у тому числі з Туреччини, Ізраїлю, Грузії та ін. Мета цієї поїздки — ознайомлення її учасників з історією Буковини та Галичини, з літературними пам'ятками з часів Австро-угорської монархії до сьогодення, а також відвідання Австрійських бібліотек та обмін досвідом. Для них була проведена екскурсія по Австрійській бібліотеці, під час якої гості могли ознайомитися з її фондами та отримати відповідь на питання про роботу бібліотеки. На цей час в Австрійській бібліотеці діяли книжкові виставки «Відень в образотворчому мистецтві», «Відень у архітектурі (Сецесія)», «Відень у музиці». Про перебування учасників семінару у Львові та Австрійській бібліотеці австрійські документалісти зняли фільм «Чи говорите Ви австрійською? (Подорож по Східній Європі)» (режисер Теодор Домокос), який пізніше було показано по австрійському телебаченню, а також його можна переглянути в Австрійській бібліотеці.

У грудні цього ж року в приміщенні Австрійської бібліотеки відбулося святкування 10-річчя Австрійсько-української кооперації, на яке були запрошені працівники та лектори Австрійських бібліотек з Києва, Харкова, Чернівців та Дрогобича. З привітанням виступив п. Андреас Веннінгер (аташе з питань культури, освіти та науки при Бюро Австрійської кооперації у Львові), який коротко розповів про заснування та організацію Австрійських бібліотек в

Україні. З презентацією своєї книги «Ідентичності в австрійській літературі ХХ століття» виступив Т. Гаврилів. Доповідь «Міфи Львова» виголосив кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Василь Расевич, який провів для учасників зустрічі екскурсію вулицями міста. Під час цього святкування бібліотека представляла книжкову виставку «Львів як культурний центр Галичини».

У 2009 р. проводився круглий стіл «Використання краснавчих матеріалів на прикладі Австрії» для вчителів німецької мови шкіл з викладанням деяких предметів німецькою мовою. Були організовані книжкові виставки з фондів Австрійської бібліотеки, присвячені традиціям Австрії під час Різдвяних свят, Великодня, свята урожаю.

Все, що зроблено і над чим працюємо далі, є неможливим без безперервної бібліотечної освіти. Поняття «безперервна бібліотечна освіта», або освіта протягом життя, стали в світі надзвичайно актуальними. Ліквідувати розрив між фаховою підготовкою та вимогами, що ставляться, можна, лише постійно навчаючись. Кабінет нової німецькомовної книги є одним із небагатьох підрозділів ЛННБУ ім. В. Стефаніка, співробітники якої мають більше можливостей отримати нові знання. За роки існування кабінету працівники проходили стажування у бібліотеках Австрії, Німеччини, Російської Федерації, брали участь у міжнародних конференціях, обмінювалися досвідом з колегами з Києва, Донецька, Харкова, Чернівців, Дрогобича, навчалися на безпрецедентних за рівнем та якістю семінарах, які організовували фонд «Відродження», Гете-Інститут, Інститут Південної і Південно-Східної Європи в Австрії.

Дослідивши передумови створення та історію формування і діяльності кабінету нової німецькомовної книги при ЛННБУ ім. В. Стефаніка, можна зробити висновок, що вся діяльність кабінету спрямована на популяризацію німецькомовної літератури в Україні та зближення культур Австрії, Німеччини та України.

1. Австрійські бібліотеки // Енциклопедія Сучасної України. — Київ, 2001. — Т. 1 : А. — 823 с.
2. Герасим І. Чи потрібне нам у Львові сходознавство? : До наукової конференції пам'яті Єжи Куриловича / І. Герасим // Свобода народів. — Львів ; Київ ; Торонто ; Нью-Йорк. — 1995. — № 4. — С. 129-134.
3. Герасим І. Швейцарська колекція поповнила фонди ЛНБ ім. В. Стефаніка у Львові / І. Герасим // За вільну Україну. — 1995. — 7 листоп.

4. *Герасим О.* Австрійські бібліотеки / *О. Герасим* // Енциклопедія Сучасної України. — Київ, 2001. — Т. 1 : А. — С. 86-87.
5. *Грищенко Л. О.* Пам'яті Ірени Євгенівни Громницької / *Л. О. Грищенко* // Бібліотека вищого навчального закладу : Історія. Теорія. Досвід роботи. — Львів, 1995. — Вип. 4. — С. 75-76.
6. *Захер-Мазох Л.* Жіночі образки з Галичини / *Л. Захер-Мазох* ; пер. з нім. *І. Герасим* // Літературний Львів. — 1993. — Чис. 5. — С. 10 ; Чис. 6. — С. 8.
7. *Захер-Мазох Л.* Жіночі образки з Галичини / *Л. Захер-Мазох* ; пер. з нім. *І. Герасим* // Всесвіт. — 1994. — № 3. — С. 142, 145-151.
8. Звіт про наукову роботу кабінету нової німецькомовної книги за 1999 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2983. — 19 арк.
9. Звіт про роботу кабінету нової німецькомовної книги за 1996 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2897. — 14 арк.
10. Звіт про роботу кабінету нової німецькомовної книги за 2005 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3200. — 13 арк.
11. Звіт про роботу кабінету нової німецькомовної книги за 2006 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3240. — 18 арк.
12. Наказ директора № 78а від 01.10.1992р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2769. — 177 арк.
13. Наказ директора № 79 від 07.10.1992р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2769. — 177 арк.
14. Наказ директора № 106 від 25.11.1993 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2793. — 176 арк.
15. Наказ директора № 108 від 01.12.1993 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2793. — 176 арк.
16. Наказ директора № 27 від 09.03.1994 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2820. — 216 арк.
17. Наказ директора № 101 від 24.10.1995 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2847. — 185 арк.
18. Наказ директора № 115 від 31.10.1995 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2847. — 185 арк.
19. Наказ директора № 30 від 27.04.1998 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2932. — 117 арк.
20. Норми на основні процеси бібліотечно-бібліографічної діяльності ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України. — 3-є вид., переробл. та доповн. / НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника. Відділ бібліотекознавства. — Львів, 2005. — Ч. 2. — 72 с.
21. Особова справа Герасима Івана Івановича // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 3о/с, од. зб. 347. — 280 арк.

22. Особова справа Герасима Олександра Івановича // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — 2005 р. Особові справи (В-К). — 280 арк.
23. Особова справа Грищенко Людмили Олександрівни // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 30/с, од. зб. 337. — 381 арк.
24. Особова справа Зуб Стефанії Іванівни // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — 2005 р. Особові справи (В-К). — 280 арк.
25. Перелік заходів у кабінеті нової німецькомовної книги за 2004 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3162. — 15 арк.
26. Перелік заходів у кабінеті нової німецькомовної книги за 2005 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3200. — 13 арк.
27. Перелік заходів у кабінеті нової німецькомовної книги за 2006 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3240. — 18 арк.
28. Пояснення до звіту кабінету нової німецькомовної книги за 2004 р. // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 3162. — 15 арк.
29. Річний звіт відділу рідкісної книги за 1995 рік // ЛННБУ ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 2856. — 37 арк.
30. *Семотюк О. Л.* Українське питання в роки першої світової війни — зародження і розвиток (за матеріалами німецької преси) / *О. Л. Семотюк* // Українські варіанти. — 1997. — № 1.
31. *Тимняк П.* Газета «Frankfurter Allgemeine Zeitung» про парламентські вибори в Україні 2002 р. / *П. Тимняк* // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики / НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника. — Львів, 2002. — Вип. 10. — С. 242-250.
32. *Тимняк П.* Література експресіонізму та про експресіонізм у фондах кабінету нової німецькомовної книги при Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника НАН України / *Петро Тимняк* // Збірник наукових праць «Експресіонізм». — Львів, 2002. — С. 148-150.
33. *Тимняк П.* Українська проблематика на шпальтах «Frankfurter Allgemeine Zeitung» / *Петро Тимняк* // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-практ. конф., Львів, 17-18 трав. 2002 р. / НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника, НДЦ періодики ; за ред. *М. М. Романюка* ; відп. за вип. *Л. Сніцарчук*. — Львів, 2002. — С. 372-375.
34. *Тимняк П.* «Ruthenische Revue» (1903–1905 pp.) — німецькомовний український часопис / *Петро Тимняк* // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики / НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника. — Львів, 2003. — Вип. 11. — С. 53-58.
35. Österreichisch-Ukrainisch Rundschau. Австрійсько-український огляд. — Wien, 2002. — № 13 (42). — 54 s.